

Dialog a rozhodovací proces v konfliktech ochrany přírody

Proces ochrany přírody nezbytně naráží na mantinely svého okolí, a dnes stále ve větší míře dochází ke konfliktům mezi různými zájmy/zájmovými skupinami. Sféra komunikace obvykle nebývá řešena jako součást vědecké práce, přesto zde autoři předkládají velmi zajímavou metodiku, více-kritériovou rozhodovací analýzu (MultiCriteria Decision Analysis, MCDA), která pomáhá rekonstruovat a vytvořit dialog mezi skupinami s rozdílnými zájmy, a lépe vymezit rozměry konkrétní problematiky a stanovit konfliktní zóny.

Analýza MCDA pomáhá při stanovení realistických cílů, omezuje různá pochybení, pracuje na transparentní bázi rozhodovacího stromu a nastavuje jednotlivé hladiny možných řešení. Metodika, která může být využita ve většině konfliktních situací, vyhodnocuje jednotlivé přístupy interesovaných stran, a vyhodnocuje rizika spojená s prostým kompromisním (tedy pro všechny strany stejně znevýhodňujícím) řešením.

Využitelné výstupy:

Snaha o ochranu přírody je často konfliktní vůči řadě jiných požadavků, vztažených k té které oblasti. Prakticky napříč celým světem se tyto „konflikty“ množí, a proti sobě stojí často skupiny se zcela opačnými a neslučitelnými zájmy. Řešení takové situace nemůže být ponecháno čistě v rovině technické, ale vyžaduje i velké vyjednávací schopnosti.

Analýza MCDA má celkem sedm klíčových fází. Ve své prvotní podstatě byla navržena jako nástroj k hledání řešení pro jednotlivce/jednu prioritu, ale stále častěji bývá aplikována na oblasti, ve kterých se na hledání řešení podílí více skupin s rozdílnými zájmy, a k dispozici různé priority i jiná intenzita prosazování daných cílů.

V této studii jsou v krátkosti shrnuty čtyři případy, kdy docházelo ke konfliktům mezi ochranou přírody a jinými zájmy, a MCDA tu posloužila jako klíčový prvek pro nalezení optimálního východiska.

Případ Tobago – trade-off mezi turistickým využíváním vody a pobřeží vs. rybolov místních pro obživu. Případ Tanzanie – rozšiřování území národního parku vs. relokace místních obyvatel. Případ Laponsko – kde proti sobě stáli pastevci sobů, ochránci přírody a správci lesů. Případ Skotsko – ochrana dravců vs. ochrana hospodářsky významným hrabavých ptáků

Autoři popisují klíčové fáze jako 1) překonání vzájemné nedůvěry a probudit ochotu zúčastněných „zapojit se“, 2) Rozeznání odlišných pohledů na věc a vnímání různých hodnot 3) Stanovení realistických cílů 4) Zaplnit vzájemné informační mezery a bariéry, vyvarovat se chybných a mylných informací 5) Zajistit transparentnost celého procesu 6) Vyřešit otázky, které fungují napříč různými časovými a prostorovými měřítky 7) zajištění odpovídající flexibility v případě legislativních nástrojů.

Ne každá konfliktní situace je přístupem MCDA řešitelná, například situace, které vyžadují vysoce komplexní řešení. Podobná situace může nastat tam, kde je celý systém pojat příliš široce (například problematika „globálního trhu“). Příliš podrobné či příliš obecné měřítko vede k rozkladu nástrojů MCDA, protože dochází ke ztrátě fundamentálních, základních detailů, nebo naopak vzájemné konektivity jednotlivých aspektů.

Grafické přílohy: [konflikt1.jpg](#) [1]

 [konflikt2.jpg](#) [2]

Zdroj: Davies L.A., Bryce R., Redpath M.S. 2013: Use of Multicriteria Decision Analysis to Address Conservation Conflicts. Conservation Biology 27 (5): 936-944.

Zadal: Radomír Dohnal

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/dialog-rozhodovaci-proces-v-konfliktech-ochrany-prirody>

Odkazy:

[1] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/konflikt1_0.jpg

[2] <http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/konflikt2.jpg>